

## **ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΣ 1954 - 2004**

### **50 Χρόνια σε ισχύ**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΜΑΡΙΑ ΣΙΦΝΙΩΤΟΥ\*<sup>1</sup>

Το ακόλουθο άρθρο δημοσιεύτηκε στο περιοδικό ΑΠΟΘΗΚΗ & ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ, τεύχος 23ο " Ιούλιος - Αύγουστος 2004" σελ.68

Λόγω της τεράστιας ανάπτυξης του εξωτερικού και εσωτερικού εμπορίου της χώρας και της ανάγκης εκσυγχρονισμού της μέχρι τότε ισχύουσας νομοθεσίας, [ο πρώτος νόμος ψηφίζεται το 1896 (ΒΥΙΗ ΦΕΚ 30/13-4-1896)] προς τις επικρατούσες αντιλήψεις της ηπειρωτικής Ευρώπης, όπου ήδη ίσχυε προ πολλού [στην Αγγλία ως docks, στην Γαλλία ως magazin genereaux] το 1954 ψηφίζεται ο νόμος 3077/1954 (ΦΕΚ Α 243/1954) περί Γενικών Αποθηκών. Ο νόμος που ισχύει μέχρι σήμερα τροποποιήθηκε τρεις φορές. Το 1963, το 1988 και το 1990, με το Β.Δ. 415/1963, το ν. 1746/1988 και το ν. 1934/1990 αντίστοιχα. Σε εκτέλεση δε του νόμου εκδόθηκε το 1999 το π.δ. 313 περί επέκτασης των εγκαταστάσεων της ΠΑΕΓΑΕ - η ίδρυση της οποίας χρονολογείται από τις αρχές του 20ου αιώνα - στην περιοχή της Μαγούλας Αττικής.

Σκοπός των Γενικών Αποθηκών είναι η αποδοχή, φύλαξη και συντήρηση εγχωρίων εμπορευμάτων ή αλλοδαπών προϊόντων, με υποχρέωση έκδοσης αποθετηρίων και ενεχυρογράφων. Για τη διασφάλιση των συναλλαγών απαγορεύεται τόσο ο χαρακτηρισμός Γενική Αποθήκη σε επιχείρηση που δεν έχει λάβει τη νόμιμη ειδική άδεια όσο, και η έκδοση αποθετηρίων και ενεχυρογράφων.

Προκειμένου να χορηγηθεί ειδική άδεια σύστασης και λειτουργίας Γενικής Αποθήκης εκδίδεται Προεδρικό Διάταγμα με πρόταση του Υ. Εμπορίου, αφού γνωμοδοτήσει η Τράπεζα Ελλάδος και το αρμόδιο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο.

Κατ' αρχήν άδεια χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Κατ' εξαίρεση προβλέπεται η δυνατότητα να χορηγείται και σε αρμόδια Εμπορικά Επιμελητήρια. Οι όροι και η διαδικασία χορήγησης άδειας στα Επιμελητήρια προβλέπεται να καθορισθούν με προεδρικό διάταγμα. Αυτή η δυνατότητα προβλέπεται στις περιπτώσεις πόλεων ή περιφερειών που κανένα άλλο πρόσωπο (από τα προαναφερόμενα) ζήτησε ή έλαβε σχετική άδεια προς εξυπηρέτηση των αναγκών της περιοχής, ή και σε άλλες περιοχές που λειτουργούν γενικές αποθήκες, εφόσον πρόκειται για την ίδρυση ειδικής φύσης γενικής

αποθήκης που προορίζεται μόνο για αποθηκεύσεις ειδών απαιτούντων ειδικά τεχνικά μέσα ή εξαιρετικές συνθήκες συντήρησης (ψυγεία κ.λπ.).

Προκειμένου να ιδρύνουν και λειτουργήσουν Γενική Αποθήκη τα πιο πάνω πρόσωπα, πρέπει να ακολουθήσουν τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος αυτός. Να υποβάλλουν δηλαδή αίτηση στο Υ. Εμπορίου συνοδευόμενη από έγγραφα αναφορικά με το κεφάλαιο που προβλέπεται για αγορά οικοπέδων, κατασκευές οικοδομών, το δίκτυο συνδέσεων και τις χορηγούμενες εγγυήσεις προς το δημόσιο και τους αποθέτες.

Εκτός αυτού, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να γίνει ειδική απαρίθμηση των κατηγοριών των εμπορευμάτων που θα αποθηκεύονται, αρχιτεκτονικό διάγραμμα κτιρίων (επιφάνεια στεγασμένη και μη, αίθουσες κ.λπ.), το είδος των δικαιωμάτων της επιχείρησης στο ακίνητο (ιδιόκτητο, μισθούμενο κ.λπ.), υπόμνημα ως προς τον τόπο, εξοπλισμό και τα μέσα προσπέλασης, πίνακα μετόχων που έχουν πάνω από το 10% του κεφαλαίου της επιχείρησης (εάν αυτή είναι εταιρεία).

Ο φάκελος της επιχείρησης η οποία ζητά την άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Γενικής Αποθήκης διαβιβάζεται στο αρμόδιο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο όπως και στην Τράπεζα της Ελλάδος για να δώσουν μέσα σε 2 μήνες από τη λήψη του φακέλου τη γνώμη τους για την σκοπιμότητα της ίδρυσης και λειτουργίας Γενικής Αποθήκης ή για την απόρριψη της αίτησης, και σε ένα μήνα από τη λήξη της προθεσμίας αυτής το Υπουργείο Εμπορίου πρέπει να απαντήσει αν δέχεται ή όχι την αίτηση. Η γνωμοδότηση αυτή αναφέρεται ιδιαίτερα στο κατά πόσο είναι αναγκαία για τον εμπόριο η ίδρυση της Γενικής Αποθήκης και μάλιστα στο σημείο που επιλέγηκε.

Επιμελητήριο και Τράπεζα Ελλάδας γνωμοδοτούν ακόμη για τις εγγυήσεις που προσφέρει η επιχείρηση που ζητά να λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Γενικής Αποθήκης, προς το Δημόσιο, τους αποθέτες και σε όσους έλκουν δικαιώματα από αυτούς και για την έγκριση του Κανονισμού.

Γνωμοδοτούν ακόμη για την καταλληλότητα, την επάρκεια των χωρών όπου θα λειτουργήσει η Γενική Αποθήκη ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες του εμπορίου και η διατήρηση των εμπορευμάτων που θα αποθηκεύονται.

Εφόσον διαπιστωθεί ότι ο ενδιαφερόμενος πληροί όλους τους όρους και τις προϋποθέσεις για να ιδρύσει ή λειτουργήσει Γενική Αποθήκη, ο Υπουργός Εμπορίου προτείνει την έκδοση προεδρικού διατάγματος. Στο προεδρικό διάταγμα αυτό θα περιέχεται η περιφέρεια που θα λειτουργήσει η Γενική Αποθήκη, η ακριβής

περιγραφή της επιφάνειάς της, ο χρόνος διάρκειας αυτής της έγκρισης, τα εμπορεύματα για τα οποία χορηγείται, η εγγύηση που παρέχεται.

Πριν την έκδοση του π.δ. με δαπάνες του ενδιαφερόμενου επιχειρηματία (φυσικό πρόσωπο) ή της ενδιαφερόμενης επιχείρησης (εταιρεία), επιτροπή από 3 μηχανικούς εκ των οποίων ο πρώτος προτείνεται από τον ενδιαφερόμενο, εξετάζει τα κτήρια της εγκατάστασης που θα λειτουργήσει η Γενική Αποθήκη και συντάσσει έκθεση περί της ακριβούς εκτέλεσης του διαγράμματος και της στερεότητας αυτών.

Μετά την απόφαση της επιτροπής για τα κτήρια που θα λειτουργήσει η Γενική Αποθήκη, τα ιδιόκτητα καταστήματα ασφαλιζονται σε μια αναγνωρισμένη στην Ελλάδα ασφαλιστική εταιρεία για ποσό που καθορίζει η επιτροπή αυτή των μηχανικών, πάντως όχι μικρότερο από την αξία κτήσης τους.

Η Γενική Αποθήκη δεν μπορεί να δοθεί σε δημόσια λειτουργία αν δεν προηγηθεί η παραπάνω διαδικασία καθώς και η παροχή της εγγύησης.

Εκτός των παραπάνω προβλέπεται ακόμη από το νόμο ότι δεν μπορούν να λάβουν άδεια για ίδρυση γενικών αποθηκών όσοι έχουν καταδικασθεί οποτεδήποτε ή εκκρεμεί εναντίον τους κατηγορία για αδικήματα κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, απιστίας, λαθρεμπορίας, δολίας χρεοκοπίας, παράβασης αγορανομικού κώδικα για τα οποία απαγγέλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 μηνών κ.λπ.

Επίσης δεν μπορούν να λάβουν άδεια για ίδρυση και λειτουργία γενικών αποθηκών όσοι έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση (ακόμα και αν μετά αποκαταστάθηκαν) ή εκκρεμεί σε βάρος τους αίτηση πτώχευσης ή αποδεδειγμένα κατ' επανάληψη καθυστερούν την εμπρόθεσμη εκπλήρωση εμπορικών υποχρεώσεων μέσα στην τελευταία 3ετία.

Όσον αφορά δε εταιρείες, αν πρόκειται για προσωπικές (ομόρρυθμους κ.λπ.) τα πιο πάνω αφορούν τα απαρτίζοντα αυτές πρόσωπα, εάν πρόκειται για ανώνυμες τα πιο πάνω αφορούν τους διοικητές τους και τους μετόχους που κατέχουν πλέον του 10% του κεφαλαίου. Μάλιστα δε προβλέπεται ότι οποιαδήποτε αλλαγή στην κατανομή του κεφαλαίου που δεν ανταποκρίνεται στους όρους του νόμου, έχει σαν συνέπεια να εκπίπτει της αδειάς η ανάδοχος επιχείρηση.

Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας που χορηγείται συνεπάγεται την υποχρέωση συνεχούς λειτουργίας της Γενικής Αποθήκης για όλο το διάστημα ισχύος της και η περίπτωση διακοπής προβλέπεται μόνο μετά από προειδοποίηση τουλάχιστον ενός έτους κοινοποιουμένη προς τον Υπουργό Εμπορίου όπου θα αναφέρεται για ποιους

λόγους καθίσταται ασύμφορη η εκμετάλλευση της Γενικής Αποθήκης και ποια μέτρα λαμβάνονται για την εκκαθάριση των εργασιών της Γενικής Αποθήκης και τη λήξη της αποθήκευσης των προϊόντων.

Προβλέπει επίσης ο νόμος τη δυνατότητα εκχώρησης της άδειας που χορηγήθηκε από τον αρχικό ανάδοχο ίδρυσης και εκμετάλλευσης της γενικής αποθήκης σε άλλο πρόσωπο. Η εκχώρηση αυτή θα πρέπει προηγουμένως να εγκριθεί σύμφωνα με την κατά το νόμο διαδικασία και να εκδοθεί και π.δ. για το λόγο αυτό.

Ένα χρόνο πριν τη λήξη της αρχικής ορισθείσας χρονικής διάρκειας λειτουργίας της γενικής αποθήκης ο εκμεταλλευόμενος αυτή μπορεί να ζητήσει τη χρονική παράταση της διάρκειας αυτής για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 10 ετών και εφόσον ο ενδιαφερόμενος διαχειρίστηκε κανονικά αυτή, με πρόταση του Υπουργού Εμπορίου εκδίδεται σχετικό προεδρικό διάταγμα.

Ο νόμος περιλαμβάνει αναλυτικά απαρίθμηση υποχρεώσεων και δικαιωμάτων του διαχειριστού της Γενικής Αποθήκης, μεταξύ των οποίων επισημαίνονται:

- Όσοι αναλάβουν τη σύσταση και λειτουργία Γενικών Αποθηκών είναι υποχρεωμένοι να δέχονται στις αποθήκες κάθε εμπόρευμα αν το επιτρέπει ο αποθηκευτικός χώρος, χωρίς προτιμήσεις ή εξαιρέσεις. Πάντως απαγορεύεται η αποθήκευση νοθευμένων ή προϊόντων που δεν έχουν αποξηρανθεί σωστά ή ορισμένων κατηγοριών όπως εκρηκτικά ή εύφλεκτα.
- Ο ανάδοχος της Γενικής Αποθήκης μπορεί να ικανοποιήσει σχετικό αίτημα αποθέτη προς επείγουσα αποθήκευση προϊόντος που προσκομίζεται αργότερα από άλλα, λόγω κινδύνου να υποστεί βλάβη από την αναβολή αποθήκευσης ή εάν πρόκειται για το Ελληνικό Δημόσιο. Το ίδιο ισχύει και για την εξαγωγή του εμπορεύματος από τη Γενική Αποθήκη υπό τον όρο όμως να μη ανασταλεί η εισαγωγή ή εξαγωγή άλλων προϊόντων που ήδη έχει αρχίσει η αποθήκευσή τους.
- Προβλέπεται ότι ο ανάδοχος μπορεί να αρνηθεί την αποθήκευση εμπορευμάτων που λόγω του είδους ή της κατάστασής τους ή της ελαττωματικής συσκευασίας τους, θα μπορούσαν κατά την κοινή πείρα να θεωρηθεί ότι επιφέρουν βλάβη στα λοιπά προϊόντα της αποθήκης ή την καλή εκμετάλλευσή τους ή μείωση του βάρους τους ή άλλου είδους βλάβη τους. Αν δημιουργηθεί αμφισβήτηση μεταξύ του αιτούντος την αποθήκευση και του διαχειριστή της αποθήκης, προβλέπεται η σύμπραξη πραγματογνώμονα διοριζόμενου από το αρμόδιο Πρωτοδικείο κατά την οριζόμενη στο νόμο διαδικασία.

- Προβλέπεται ευθύνη του αναδόχου Γενικής Αποθήκης έναντι οποιουδήποτε έχει νόμιμο δικαίωμα στη φύλαξη και συντήρηση των αποθηκευμένων προϊόντων και υποχρέωση σε αποζημίωση κάθε ζημίας, που προέρχεται από πλημμελή ενέργεια ή αμέλεια των υπαλλήλων και υπηρετών του, είτε από ελάττωμα της οικοδομής ή των μηχανημάτων των αποθηκών.
- Προβλέπεται όμως υπό προϋποθέσεις απαλλαγή του διαχειριστή της Γενικής Αποθήκης για ορισμένες περιπτώσεις όπως π.χ. λόγω φυσικής φύρας μείωση εμπορεύματος, ζημιές από έντομα ή άλλα παράσιτα, εκτός εάν αυτό οφείλεται σε αμέλεια του διαχειριστή, για βλάβες που προέρχονται από κακή συσκευασία ή από φυσικά αίτια ή ιδιότητες των προϊόντων, κ.λπ. Οι ανάδοχοι διαχειριστές, διοικητές, διευθυντές και το προσωπικό τους υποχρεούνται ακόμα να τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο για τα αποθηκευμένα προϊόντα.

Προβλέπεται ακόμη η δυνατότητα εργασιών επιπλέον της αποθήκευσης όπως, επεξεργασίας και ανασυσκευασίας των αποθηκευμένων προϊόντων.

Τέλος ο νόμος περιλαμβάνει εκτενή περιγραφή των τίτλων αποθήκευσης που εκδίδονται (αποθετηρίων / ενεχυρογράφων) καθώς και ορισμένων προνομίων περί εκποίησης αποθηκευθέντων σε περιπτώσεις μη εξόφλησης του χρέους αποθήκευσης.

---

<sup>i</sup> Η Μαρία – Ιωάννα Σιφνιώτου γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Φοίτησε στη νομική σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έγινε δικηγόρος και μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών το έτος 1984. Είναι μέλος της Ένωσης Ελλήνων ΕΜΠΟΡΙΚΟΛΟΓΩΝ, της Ελληνικής Εταιρείας ΜΕΛΕΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ και Ειδική Γραμματέας του Συνδέσμου Αιγυπτιακών Ελλήνων.